PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

Mājas Draugs

2. gads | Marts, 1951 | 3.nr-s /13.nr./

ESIET MODRI!

Mākslinieka ANŠA BERZIŅA zīmējums Pāvila 1. vēst. korint. 16.nod. 13. pantam.

MĀCĪTĀJS K. KRONIS

DIEVIŠĶĀS UZVARAS STUNDA

(LIELĀS PIEKTDIENAS NOSKAŅĀ)

''ES TEVI ESMU PAGODINĀJIS VIRS ZEMES, ES ESMU PADARĪJIS TO DARBU, KO TU MAN ESI DEVIS, LAI ES TO DARU. UN TAGAD PAGODINI MANI, TU TĒVS, PIE SEVIS PAŠA AR TO GODĪBU, KAS MAN BIJA PIE TEVIS, PIRMS NE KĀ PASAULE BIJA.'' Jāņa ev.17,4-5

KATRU reizi, kad lasu šos vārdus Jaunajā derībā, es aizdomājos kapsētā, kas ir kautkur mūsu zemē, nolaidenā pakalnā, piegāzē pie upes, kapsētā, kuŗu kā tumši zaļš kustīgs pusaplis no trim pusēm apņēma kuplu egļu un šmaugu priežu sils, sargājot šo vietu no ziemeļu puses un no rītu dzestrā vēja, un kuŗas krustos tik skaisti rotāja launaga saule, slīdēdama vakaram pretī, jo uz šo pusi bija tikai mājas un sīkiem augstumu pauguriem un lēzenām ieplakām viegli viļņots lauks. Te dusēja, uz rokām atnesti no savas dzīves, mūsu savieši un draugi un retumis kāds svešinieks; paaudze pēc paaudzes te bija radusi mieru un arvien vēl piepulcējās jauni atnācēji velēniešu saimei, - kas pārsnieguši 90. psalmā minēto mūža gadu skaitu, kas jau pusceļā jutās noguruši un gluži mazi aizsaules ceļinieki, kas zemes tekās nebija paguvuši mīt pat nevienu pēdu. Dažu labu reizi mēs tad savā zemnieku draudzē, atvēruši Svētos rakstus, pirms likt vērties cieti vaļējam zemes klēpim, lasījām šos Kristus vārdus, jo tie mūs visus aizkustināja; tie itkā pacēla pāri nīcības bēdām un deva drosmi neviens pavadītājiem iet uz dzīvi atpakaļ, bet arī drosmi iet un raudzīties tai stundai pretī, kas katram reiz pienāks, kad aiz šī laika un šīs telpas būs jāstāv mūžības priekšā.

Tā bija vecā darba cilts pati, vai tie bija viņas bērni, kas tur noņēma cepures, dzirdot vārdu ''darbs'' un uzklausīja to no Dieva mutes ar rāmu un skaidru vaigu, jo mīlēja šo vārdu tāpat kā saturu, ko tas izteic, būdami saauguši ar to, ikdienas sūrumu ņemdami sev līdzi dievnamā, kaut visas nedēļas sviedri svētvakarā pirtī tik tīri nomazgāti, tīruma smago zemi, kas dažkārt bija pielipusi arī viņu ciema zābaku zolēm, nesdami līdzi savā baltajā kalnā, kur paglabāti priekšteču augumi, ļaudami šai lauku zemei tīši sajaukties ar skujainā rakstā izkasīto ceļiņu vieglo, dzelteno smilti. Viņiem patika arī runas par darbu kā pati darīšana, un likās - kautkas no viņu labi kopto lauku gaišā miera un pilnestības atvīdēja arī viņu sejās, kas citādi būtu sadrūmušas, raugoties zemes saltajā dziļumā, un cieti un droši raudzījās arī sāpju pilnas, asarainas acis, kad valodas iznāca par bijušo, kad vēl pēc nodzīvota mūža atdaudzināja to, kas padarīts, kas gribēts, kas lūgts. Jo darbs bija viņu dzīves jēga - tas viņus reizē līdz sviedriem nokausēja un reizē priecināja, dodams atspirgšanu; tas viņus salieca kā stipras rokas liec sīksta kārkla klūgu, pinot saiti jauna žoga kārtīm un reizē pacēla augstu pār citām lietām un parādībām, atņemot nevērtības mokas; ar to viņi kādreiz cīnījās kā cīnījās Bībeles Jēkabs ar savu nepazīto Dievu un kā cīnās ar niknu pretinieku un reizē mīlēja to tā, kā var mīlēt tik visdārgāko, zinot, ka uzvarētus šis pretspēks viņus svētīs, kā viņu Kungs Vecās derības pirmtēvu.

Un kad diena bija galā un tie atlaidās vēsos linu palagos, baudīt nopelnīto atpūtu, ap viņiem arī sapņos skanēja kustoņu balsis, izplētās apkārt viņu lauki un aicināja ceļi, un viņi paši tur citiem līdzi kustējās un nerima kā īstenībā. Un kad zvanīja lielo svētvakaru viņu gaitām un pūliņiem baltās baznīcas augstajā tornī pašu draudzē pāri upei un mūžības torņos, viņi aizmiga cerībā, ka varbūt vēl pār viņiem šķirstā skanēs no Svēto rakstu grāmatas Dieva vārds, kas runā par darbu, arī to, ko viņi visu mūžu strādājuši. Un pavadītāji kapos to noklausījās uz lasītāju droši paceltām acīm un viņiem tas tā patika. Tik kad skanēja 5. panta lūgšanas sākums ''un tagad, pagodini mani, tu, Tēvs...'' lēni noslīga lejup lepnās galvas visam pulkam, kā smags rudzu lauks klusi noliecas, kad, no nezināmas tāles nākdams, vārpām pieskaŗas un iet pāri debess vējš. Jo viņiem taču vajadzēja arī mūžības, bez tās un bez Dieva svētības arī tas darbs, kas bija viņu raženā dzīve, sabruktu par smilšu kopiņu, ko ar laiku nolīdzina un izputina zemes vējš. Bet šīs mūžības viņi nelūdzās kā ubags lūdz līdzcietības un sīku dāvanu, viņi lūdzās apziņā, ka nav gan brīvi no grēcinieku bēdām, bet ir savā dzīvē un domās arī ko krietnu vēlējušies, varējuši un veikuši. Tā nebija iedomība, tikai veselīga pašapziņa un tā bija labi. Viņi tad mazumā atgādināja ko līdzīgu Kristus lielumam, jo arī viņš tādā pat un vēl drošākā apziņā lūdza, sākdams savu ''augstā priesteŗa lūgšanu.''

Tāpat kā šie arāji, kas pulcējās Viņa vārdā kādā tālā draudzē pēc gadu tūkstošiem citā pasaules malā, kuŗi, savā kapu laukā stāvēdami, raudzījās atpakaļ, kur sārtā novakara saulē mirdzēja viņu zemes mājas un lauki un sajauca dzīves un mūžības domas par vienām, arī Viņš pats - Kristus - liktenīgo notikumu priekšā, uzņēmies labis prātis šai pasaulē nostaigāt grūtu sāpju ceļu, arī Viņš raugās atpakaļ. Bieži evaņģelijos varam lasīt: viņa stunda vēl nebija nākusi. Visdraudīgākajos brīžos, kad jau likās, naidnieku dusmas izlauzīsies uz āru nevaldāma pūļa varas darbos, pēkšņi kā neredzamas rokas bīdīta pašķīrās biezā ļaužu siena un no saujām slīdēja satvertie smagie akmeņi, nepaguvuši šņākt nāvīgā sviedienā - neskārts Viņš aizgāja. Viņa stunda nebija nākusi.

Nu Viņa sirds nomana - tā ir jau tuvu. Aiz muguras lielā diena, kad šķita, ka tautas gaviles kā skanīgs vilnis Viņu paceļ, un nes, kad Viņš gāja pa palmu zariem kaisītu ceļu, aiz muguras tā dziļā stunda, kur Visaugstākā sūtītais noliecās mazgāt kājas mirstīgiem zemes bērniem, aiz muguras ceļi un laiki šai tautā, kuŗas vidū Viņš mitis virs zemes, runādams viņas mēlē mūžības valodu, - Galileja, Samarija, klusā Betleme, mīļā Nācarete, svētā pilsēta Jeruzaleme, viss mūža gājums - aiz muguras. Un pirms celties un iet uz savu stundu, kas jau tuvu, uz vienreizējo mīlestības upuŗa un dievišķās uzvaras stundu - Kristus domās raugās vēl atpakaļ savā dzīvē un savā pasaules tēvuzemē kā vēlā pēcpavasarī arājs skatās savos tīrumos, kad

sējas laiks ir beidzies, - un visa dzīve uzviļņo Pestītāja priekšā kā nebeidzama, zaļa druva. Un no lūpām lēni un viegli raisās lielie vārdi: ''Un tagad pagodini mani tu, Tēvs, ar to godību, kas man bija pie Tevis, pirms pasaule bija.''

Viņš arī ir bijis sējējs, kas kaisījis dvēseļu druvās dzīvības pilno mūžības vēsti. Un kaut daudzi vārdi kā graudi krituši ceļmalā un uz akmens, kaut daudzi uzdīguši kailā, sausā asu ērkšķu norā, kaut daudzus gleznos asnus pārspējušas sīkstās nezāles, taču Viņš zina, ka visa dārgā manta nav izkaisīta veltīgi - un ja tā, tad nekas nav zudis - būs augļi, 30-, 60-, pat 100-kārtīgi.

Mēs, cilvēcīgi spriežot, varētu jautāt, vai Viņš neaiziet pārāk agri, vai šķiršanās no šenes nenotiek mūža gados, kuros mēs mēdzam justies sasnieguši savu briedumu un spēku pilnību? Vai Viņš tik mierīgi un droši varēja sacīt Tam, kas Viņu sūtījis: ''Es esmu pabeidzis to darbu, ko Tu man esi devis, lai es to daru''? Vēl tūkstošu tūkstoši palika, kas nebija dziedināti, vēl mācekļu jautājums gaidīja atbildi kā sausas lūpas veldzi, kad, līdzību izstāstījis, Viņš vairāk nerunāja, vēl neskaitāmiem slāpa pestīšanas, kas pēdīgo cerību būtu likuši uz Viņu, ja Viņš vēl būtu pasaulē.

Bet visas šīs ilgas tā kā tā nekļūtu piepildītas, kaut Viņš šeit būtu dzīvojis neskaitāmus cilvēka mūžus. Jo kamēr vien būs vēl dzīvība, to saņemot un citiem dāvājot, no viņas atraisoties un tanī staigājot - tikmēr būs arī sāpes. Ko Kristus vēl varētu teikt un dot? Nekā jauna Viņš vairs, šķiet, neteiktu, jo galvenais jau ir pateikts un tas ir - nīcīgais pīšļu radījums ir pacelts mūžības augstumā, tuvināts tik ļoti Visaugstākajam, kā nekas cits, mācoties uzdrīkstēties Viņu lūgšanā uzrunāt par mūsu Tēvu debesīs. Jēzus Kristus darbs ir galā, un šinī darbā tik skaidri parādījies, ka Viņa mūžs zemes virsū nav bijusi parastā cilvēka dzīve, bet tā bija viena vienīga Dieva godināšana. Tādēļ Viņš ar pilnu taisnību runā par savu pabeigto darbu un rāmā apskaidrotībā lūdz: ''Pagodini mani tu, Tēvs, ar to godību, kas man pie Tevis bija, pirms pasaule bija.'' Viņš nelūdz kā tāds, kas sevi tīši pazemodams, gribētu paceļams augstāk par sevi pašu. Viņš lūdz savu tiesu un daļu. Lai mūžība paņem Viņu atkal atpakaļ, kad virs zemes ir par šauru, ka arī Viņam ar debesu svētās mīlestības vēsti te būtu vieta. Un tā lūgdams Viņš zina, šī mīlestība virs zemes tomēr paliks un vairs nemitēsies, tikai Viņa paša vairs nebūs. Viņa stunda ir jau pienākusi. - -

Un cik mūsu mūžā ir bijis dzīves ar Dievu? Vai daudz sanāks mirkļu, kur zemes laiks ir aizvadīts kā Viņa godināšana? Vai tikai vārdos atkārtotā, vēl mātes iemācītā lūgšanā mēs griezāmies pie Viņa kā pie Tēva debesīs, vai arī to varēja saklausīt mūsu ikdienas gaitās, vai to runāja mūsu darbs?

Tā zemnieku draudze, ko es allaž atdomāju pie sevis, pārsvētdienām sēdēja savas baznīcas oša krāsas solos un, cietos pirkstos neveikli saņēmuši atvērtās grāmatas, vīri un sievas, un jaunatne dziedāja vecās dziesmas debesīm un Tam, kas viņās dzīvo. Darbdienas visnotaļ piederēja zemei un zemes domām. Tas nav nepareizi. Tā vajaga! Tik vienas lietas nedrīkst trūkt: apziņas, ka zeme bez debesīm ir tikai auksts kaps. Tā zeme, pār kuŗu liecas debess loks, kuŗai spīd saule un līst lietus, un nāk svētība no mūžu augstības, tā vien savā klēpī uzticētu glabā dzīvības noslēpumu, zied un nes augļus. Tā tauta un tā valsts, kas saviem bērniem saitēs, negodā un nāves ēnā mīļāka kā brīvībā un laimē, tā vien ī s t i ir viņu tauta un valsts. Un cik mūsu zemes domās ir mūžības slāpju - par tik mēs esam izpildījuši savu Dieva doto uzdevumu pasaulē, par tik arī mums un par mums ir tiesība lūgties un lūgt: ''Pagodini mani tu, Tēvs...''

Jo Viņa priekšā, dzīvi atstājot, stāvēsim reiz mēs visi un būs nolikts viss, ko esam darījuši. Bet Viņa sietā izkritīs pabirās daudz, kas šeit uzskatīts un glabāts par vērtību. Paliks tas, kam ir mūžības svars. Un lai tā būtu, neaizmirsīsim: cik mūsu dzīvē ir parādījies, ka Tas, kas valda debešos un zemes virsū, un visā kosmā, ir patiesi ''mūsu Tēvs debesīs,'' tik Viņš kā Tēvs savus bērnus mūs gaidīs atkal mājās, kā gaidīja Kristu; kad būsim nīcību nolikuši, tērps nemirstībā un apskaidrības drēbēs, kad būsim ticību turējuši, ievedīs mūs skatīšanā, no sīkā lielajā, no tumsas gaismā, no nāves dzīvībā.

VĒLU VAKARĀ

Berchtesgadenas veco ļaužu mītnē 19. janvārī miris gados vecākais latviešu mācītājs Dr. Jānis Sanders. Vēl diezgan žirgts viņš nosvinēja 9. janvārī savu 93. dzimšanas dienu. Tas ir vecums, kādu līdz šim nebija piedzīvojis neviens no latviešu mācītājiem.

Garajā mūžā Sanderam bija lemts pieredzēt lielās pārmaiņas mūsu dzimtenē, no tautiskās atmodas sākumiem līdz patstāvīgai valstij un baznīcai. Šo lielo notikumu straumē Sanders nevarēja palikt malā. Jau ģimnazistu pulciņā Jelgavā viņš tika ierauts tā laika latviešu inteliģences cīņā par latviešu garīgo un saimniecisko neatkarību, un to viņš turpināja visā dzīvē. Kā mācītājam Sanderam nācās darboties ārpus dzimtenes apstākļos, kas ļoti līdzīgi pašreizējiem Amerikā. 35 g. Sanders bija latviešu mācītājs Pēterpilī. Šī lielā Krievijas pilsēta pievilka latviešus ar labām iespējām tikt dzīvē uz augšu. Bet svešumā cilvēks viegli nonīkst, ja tam nav savas vides, kur rast garīgu spēku. Sanders kalpoja šiem tautiešiem svešajā pilsētā ar Dieva vārdu un padomu, gādādams jauniebraucējiem un darbu zaudējušiem pajumti un darbu. Ilgajos gados Pēterpilī viņam radās labi sakari ar valdības aprindām, kas viņu konsultēja latviešu jautājumos, vai kuŗās viņš aizstāvēja lietas, kas tautai nāca par labu. Atrazdamies svešumā Sanders varēja neatkarīgi risināt nacionālās problēmas baznīcas dzīvē. Ja baznīca nieiet roku rokā ar tautu, pēdējā novēršas no pirmās. Abām jābūt patstāvīgām un neatkarīgām. Vācieši, kas tobrīd bija zemes kungi mūsu dzimtenē, to nesaprata un tādi radīja plaisu starp tautu un baznīcu. To aizvērt, radīt baznīcai dziļākus pamatus tautā, sprauda par mērķi Sandera izdotais mēnešraksts ''Baznīcas Vēstnesis.'' Saprotams, daudzi Sandera ierosinājumi kulta reformā un spriedumi teoloģijas zinātnē nav guvuši akceptu, bet sava loma Latvijas baznīcas vēsturē viņam nav noliedzama.

E.Ķ.

MĀCĪTĀJS A. VEINBERGS

DZĪVAIS DIEVS

(MĀJU DIEVVĀRDIEM)

''BET ES ZINU, KA MANS PESTĪTĀJS DZĪVO'' (Ijaba grām. 19, 25)

CAUR SĀPĒM DEBESS GODĪBĀ MANS JĒZUS IEGĀJIS. KAS TIC, TO SAVĀ VALSTĪBĀ VIŅŠ ARĪ IEVEDĪS. MŪS AR', KUNGS, KAUNĀ NEPAMET, BET LIEC MUMS CIEST UN UZVARĒT, VED MŪS CAUR NĀVES IELEJU UZ SAVU GAISMAS CIĀNU. CAUR TUMSĪBU UZ GAISMAS CIĀNU.

KĀ DĀRGA SĒKLA TĪRUMĀ TU KAPĀ NOGRIMI UN, PLAUKDAMS JAUNĀ DZĪVĪBĀ, MŪS LĪDZ AR' MODINI. KUNGS, VISAS TAUTAS AICINI, LAI TEVI ATZĪST PILNĪGI, SŪT' VISUR SAVUS VĒSTNEŠUS. JA GRIBI, RAIDI ARĪ MŪS, SŪT' ARĪ MŪS KĀ GAISMAS VĒSTNEŠUS. (Dziesmu grām. 759)

PĀRBAUDĪJUMA laikos, kāds mūsējais ir vairāk un dziļāk nekā citi, ko cilvēki arī tādā vārdā nosaukuši, daudzi kristīgie arvien no jauna pievērsušies Ijabam. ''Pesimisma augstā dziesma,'' nosaucis Ijaba grāmatu kāds senāks pētnieks (Fr. Delitcsch). ''Nē, gluži pretēji,'' apgalvo kāds tagadnes vācu teologs (J. Fichtner), ''ticības augstā dziesma.'' ''Sauciens pēc dzīvā Dieva,'' domā trešais (Baumgärtel), ''šausmīgo ciešanu dzemdētā izmisuma kliedziens pēc dzīvā Dieva tuvuma.''

Dzīvais Dievs... Kur Tu esi? Kas Tu esi? Vai mēs Tevi pazīstam? Vai Tu esi ar mums?

Ijabs viņu nosaucis par Dzīvo un par Pestītāju. Tā ir kāda zināšana un kāda liecība. Ko mēs zinām par dzīvo Dievu?

I.

Ko mēs zinām par dzīvo Dievu? Gaŗš un grūts ceļš bija Ijabam jānoiet, līdz viņš mācījās to pazīt: c i e š a n u ceļš.

Mozus Viņu reiz skatīja degošā ērkšķu krūmā. Jezajam bija jānovērš vaigs Viņa priekšā Viņa namā. Jaunās derības Ebreju vēstule zin, ka viņš ir rijoša uguns un ''briesmīgi ir iekrist dzīvā Dieva rokās.'' Bet maigāk kā Elijam Horeba kalnā, viņš atklājās Jāzepam un Marijai Betlemes silītē. Vārds tapa miesa. Dzīvais Dievs, cilvēks tapis, staigāja zemes virsū. Mēs kristīgie esam macījušies Viņu pazīt bērnus svētījot, akliem acis atdarot, bēdīgos iepriecinot un pat nāves varu laužot. Tur bija Dievs, un Pēteris to apliecināja, kad viņš, pārsteigts un uzvarēts, lūdzās: ''Kungs, izej no manis, jo es esmu grēcīgs cilvēks.'' Bet tad izrādījās, ka tie bijuši tikai gaistoši svētības mirkļi. ''Viņš grieza savu vaigu, lai ietu uz Jeruzalemi.'' Sāpju ceļš sākās.

Pašķirstat evaņģelijos. Cik lappušu aizņem Jēzus dzīves un cik lappušu Jēzus ciešanu stāsts! Ne par velti ticības apliecībā ''piedzimis no jaunavas Marijas'' salikts tik cieši kopā ar ''cietis zem Poncija Pilāta.'' Neizdibināmais Dieva prāts! Mēs saprotam Pēteri, kad viņš stājās Pestītājam ceļā: ''Kungs, lai tev tā nenotiek!''

Vai Kristus ciešanās varam saskatīt dzīvo Dievu? Cik nav jautājuši un vēl nejautās: Ja tu esi Pestītājs, tad kāp no krusta zemē! ''Palīdzi sev pašam un mums'' (Lūk. 23, 40).

Cik grūti Dievu saskatīt tai cilvēkā, par kuŗu pat Pilāta aukstā sirds iežēlojās, kad viņš žēlastību mēģināja izkaulēt no jūdiem, rādīdams Viņu ērkšķu vainagā un izsmieklam plecos uzmestā purpura mētelī: Redziet, kāds cilvēks!

Vai Ķirēnes Sīmanis patiesi varēja iedomāties, ka viņš savos plecos ņem mūžīgā Pestītāja un nevis kāda sabrukuša vīra, kas notiesāts par nezin kādiem noziegumiem, krustu?

Vai nodevēja Jūdas dvēselē bez visiem tiem daudzajiem iemesliem, ko pieraksta viņam, viņa šausmīgajam darbam attaisnojumu meklēdami, bez viņa mantkārības vai vilšanās Jēzū kā jūdu tautas nacionālājā mesijā, nav vēl kāda dziļāka vilšanās, kaut kas no mums ikviena? Nespēja saskatīt Jēzus cilvēcībā viņa dievišķību!

Vai iespējams dziļāks traģisms par Jēzus lūgšanu Ģetzemanes dārzā, - kad Tas, kas bija ar Tēvu viens, dreb un baiļojas? Vai taisni Jēzum bija jābūt tam, kas izsaucās, pie krusta mirdams: ''Mans Dievs, mans Dievs, kāpēc Tu mani esi aizmirsis?'' To citē divi evaņģeliji, pieminēdami arī šo saucienu aramiešu valodā, kā Jēzus runāja, lai nekādai tekstu kritikai nebūtu iespējams apšaubīt, ka šie vārdi patiesi atskanējuši no Jēzus mutes.

Ko viss tas nozīmē? Lai neviens mēs neuzdrošināmies glorificēt savas ciešanas, rādīt citiem - lūk, es arī esmu cietējs. Tomēr dažu ko pieminēt der, lai saprastu labāk, kaut mazliet vairāk, cik apslēpts ir dzīvais Dievs, lai saprastu arī to, kas noticis un notiek ar mums.

Esmu klausījies mūsu ticības brāļu baznīcā jaukos un laikmetīgos spredikos, kur pavīdējusi arī daža zīmīga ilustrācija par Dieva vārda kalpiem Eiropā, kas savus vārdus apliecinājuši ar dzīvību. Draudze bija dziļi ietekmēta, kad tā klausījās par dāņu mācītāju - mocekli, kas bezbailīgi aizstāvējis vajātos jūdus: ''Kaut man būtu jāmirst, es teiktu to pašu!'' Bet es nevarēju nedomāt par mūsu Edgaru Rumbu, viņa kundzi, bērniem. Mocekļu ģimene. Nevarēju nedomāt par tiem simts piecdesmit Dieva vārda kalpiem, kuŗi palika uzticīgi savās vietās kādā mazā zemē, kuŗu pasaule maz piemin. Nu esot palikuši vairs tikai piecdesmit. Es nezinu citēt neviena iespaidīga izteiciena no viņu lūpām, es arī nevaru uzrādīt šo mocekļu miršanas vietu, ne laiku, ne arī - ka kāds vēl varbūt ir kaut kur starp dzīvajiem. Skaitļos mēs vienmēr kļūdīsimies. Pasaulei, kas to nezin, arī grūti ieskaidrot, ka var būt simts mocekļu vienā vienīgā profesijā, vienā

vienīgā mazā tautā, un ka klāt jāskaita arī ģimenes, sievas un bērni, varbūt vēl citi piederīgie. Un daudzi, daudzi citi.

Nerona un Diokleciana laikos kristīgie mira par savu kristīgo pārliecību, un viņus apstaroja mocekļu slavas aureols. Kas varēja domāt, ka mocekļi reiz mirs arī, atņemot viņiem pēdējo gaišo spožumu - apziņu, par ko? - neļaujot viņiem pateikt pēdējos vārdus, pievācot viņus kā kustoņus.

Jā, ko mēs nabagi zinām par Dievu, cik viņu pazīstam! Kārlim Bārtam ar viņa krizes teoloģiju ir tomēr liels nopelns, kad viņš mūs, kristīgos, paņēma pie rokas un noveda bezdibeņa malā: Jus tā gribējāt redzēt starpību starp jums un Dievu! Te viņa ir: nepārejams bezdibens.

Bet Ijabs? Cilvēks, kas zaudēja visu. Daudz vairāk nekā tikai mantu. Tā taču ir neprātīga atbilde, ko viņš saka: Es zinu, ka mans Pestītājs dzīvs. Ne tikai ticu. Es zinu.

Vai ticība var būt prātīga? Vai saprastais Dievs ir Dievs? Gerhards Terstēgens, kas sacerējis ''To mīlestības spēku sveicu,'' to bija dziļi izjutis, un viņa domu graudiem pieder izteiciens, kas ir vesela filozofija: saprastais jeb saprotamais Dievs n a v Dievs. Un virsnieks pie krusta, kas izsaucās: ''Šis tiešām bija Dieva dēls''? Vai viņš nav atbilde mūsu degošajam jautājumam? Krustā viņam atklājās tas, kas nebija Jēzum dzīvam esot atklājies: Dieva dēls. Dieva godība. No krusta uz viņu runāja dzīvais Dievs. No krusta uz mūsu dvēselēm runā lielais, mūžīgais, neaptveramais, neizprotamais Dievs.

II.

Bet virsnieks nebija tikai Dieva atzinējs vien, Viņš bija arī l i e c i n i e k s: ''Šis tiešām bija Dieva dēls!''

Liecinieks bija Ijabs. Kristus krusts vēl nebija nests. Vēl mocekļu tūkstoši un miljoni nebija mazgājuši savas drēbes Dieva jēra asinīs. Ne tie, ko skatīja Jānis atklāsmē, ne tie 20. gadusimtā, kas nebija ne tik taisni kā Ijabs, ne tik šķīsti un ticīgi kā pirmie kristīgie.

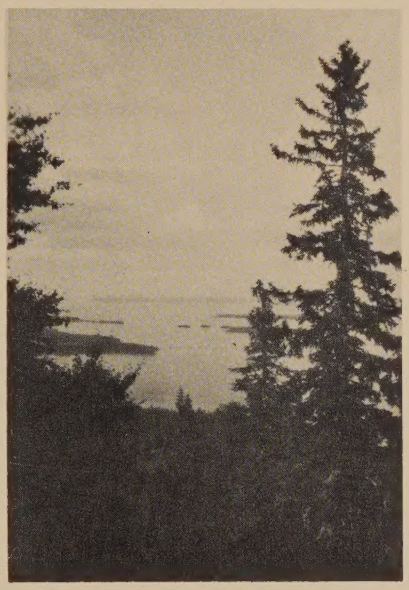

Tomēr liecinieks Ijabs bija, kad viņš Dievu slavēja pie sava pēdējā bērna kapa un savās visdziļākājās sāpēs neatkāpās: Es zinu, ka mans Pestītājs dzīvs. - Nebija Ijabam vēl tā dzīvā Pestītāja, kuŗu pat Viņa pirmie mācekļi velti meklēja pie mirušajiem. Ijabs vēl nevarēja dziedāt: ''Viņš dzīvo. Debess vārti veŗas caur viņa grūto ciešanu. Viņš dzīvo. Kas pie viņa tveŗas, Tiem valā ceļš uz dzīvību. Viņš dzīvo. Kas ar viņu kaŗo, Tam palmu vainags galvu sedz, Un ceļnieks, beidzis ceļu gaŗo, Aiz kalna īsto sauli redz.''

Mēs cīnamies. Bet mēs neesam mocekļi, paldies Dievam! Dievs mūs ir žēlojis. Cita izskaidrojuma taču nav. Tikai Dieva žēlastība! Vai mēs bijām labāki vai sliktāki kā daudzi asinsliecinieki? Ar ko?

Bet vai šī Dieva žēlastība neuzliek pienākumus? Būt Dieva žēlastības, būt dzīvā Dieva liecinieki! Lieldienu ļaudīm!

Ciešanu krusts nenozīmē, ka Dievs ir miris. Mūsu grēks, mūsu nespēks, mūsu šaubas ir mirušas! Krusts ir glābšanas riņķis, vai koks, pasviests slīcējam izmisuma jūŗā. Ne no viena mutes Kristus augšāmcelšanās prieka vēsts neskan pārliecinošāk kā no cietēja lūpām. Dzīvais Pestītājs piestājās Pēterim, Marijai, Emmaus mācekļiem, ir stiprinājis pirmā gadusimteņa mocekļus tāpat kā divdesmitā. Dzīvais Pestītājs dod liecinieka spēku un prieku dzīvot.

Gribat piemērus? Par daudz viņu, lai visus pieminētu. Tā māte Latvijā, kas savu sāpju mūžu izraudāja Dziesmu grāmatas dziesmās. Tā latviešu vieniniece Amerikā, kuŗai trūkst latviešu dievvārda un kas vēlā vakara stundā izzogas no grūtā darba svešajās mājās ne uz kino, bet lai tukšā svešā baznīcā viena turētu savu latviešu dievkalpojumu. Tas kaŗavīrs tbc slimnīcā, kas raksta īsti ticīga cilvēka vēstules.

Ijabs tomēr mums labs skolotājs. Lasiet katru vārdu: Es zinu - mans - Pestītājs - dzīvs.

Nē, mēs nevaram nobeigt citādi, kā ar Lieldienu evaņģeliju. Kā tad tur bija? ''...pirmajā nedēļas dienā ļoti agri, saulei lecot, tās nāca pie kapa un runāja savā starpā: kas mums to akmeni novels no kapa durvīm? '' Tā Markus. ''Un liela zemes trīce notika, jo tā Kunga eņģelis, no debesīm nonācis, piegāja...'' Tā Matejs. ''Ko jūs meklējat dzīvo pie mirušiem? '' Tā Lūka, bijušais ārsts. Un ''mans Kungs un mans Dievs!'' Tā neticīgais Toms Jāņa evaņģelijā, pieskāries Pestītāja naglu rētai.

Nāks reiz laiks, kad visi mēs, izbriduši šaubu un baiļu purvus, izstaigājuši pasaules lielceļus, līdz ar lielo liecinieku pulku, kas nu kopš Jāņa atklāsmes laikiem tik ļoti pieaudzis, teiksim: mans Kungs un mans Dievs!

Negaidīsim! Liecināsim to jau šodien! Āmen.

Meld.: Mēs Dievu Kungu slavējam.

ES SAKU KATRAM, KA VIŅŠ DZIVS, KA ELLES CIETUMS KRĪT, KA VIŅŠ NO NĀVES SAITEM BRĪVS UN MŪSU VIDŪ MĪT.

JO CEĻŠ, KO KRISTUS STAIGĀJIS, VED DEBESS GODĪBĀ, UN KAS TĀ PĒDAS MEKLĒJIS, TAS NONĀKS TĒVIJĀ.

NU VELTI SKUMT UN SĒROTIES, JA DRAUGS KĀDS NĀVĒ KRĪT, JO CERĪBA - REIZ REDZĒTIES KĀ ZVAIGZNE TUMSĀ SPĪD. (Dziesmu grām. 168)

Luteriskā baznīca Amerikā

II. LUTERĀŅI SĀK ORGANIZETIES

PĒC brāļu draudzes vadītāja Cincendorfa ceļojuma, kā jau teikts, luterānisma pozicijas Amerikā šķita vēl nedrošākas. To nostiprināšanai izraudzīja Heinrichu Melchioru Mīlenbergu (Mühlenberg, angļu izrunā Mjūlenberg), kas bija studējis Getingenā un vēlāk sagatavojies misijas darbam Hallē.

1742. g. viņš šķērsoja okeānu un, apmeklējis paprieks zalcburgiešus Džordžijā, uzņēmās vācu luterāņu vadību Filadelfijā un apkārtnē. 27. decembrī viņu introducēja zviedru māc. Traubergs Gloria Dei baznīcā Filadelfijā. Mjūlenberga izvēle bija laimīga. Viņš bija izglītots, labs valodnieks, dzimis organizātors un veselīgs,lai uzņemtos milzīgo darba nastu lielajā territorijā. Pievērsies Hallē Frankes sekmētai dievbijībai, viņš tajā atmodināja reliģiskā dzīvē atpakaļ palikušos imigrantus. 18.g.s. četrdesmitos gados Amerikā bija izmanāma spēcīga atmodas kustība, un Mjūlenbergs to ievadīja vācu kolonijās. Ecclesia plantanda - baznīca ir dēstījama! bija viņa izvēlētā dzīves devīze. Šo mērķi viņš panāca dibinādams skolas, iejūsmināmadams palīgus no laju aprindām, nomierinādams ar autoritātīvu taktu strīdīgos prātus, mācīdams cilvēkus uzupurēties savai baznīcai, pamanīdams daudzās vajadzības un prazdams ieinteresēt atbalstītājus no ārienes - Halles. Kad 1748.g. 25. augustā bija iesvētījama jaunceltā Sv. Miķeļa baznīca Filadelfijā un ordinējams kāds jauns mācītājs, viņš izlietoja šo gadījumu, lai nodibinātu mācītāju un draudžu apvienību. Lai gan šai sinodē piedalījās tikai 6 mācītāji un delegāti no 10 draudzēm, ar to bija likts pamats pirmajai nozīmīgākajai luterāņu apvienībai Amerikā. Šī Pensilvānijas un tai piegulošo pavalstu evaņģelisko luterāņu ministrija ir pamats tagadējai ''United Lutheran Church of America,'' kas ir kļuvusi par vienu no lielākajām luterāņu apvienībām Savienotajās valstīs.

Mjūlenbergs pakāpeniski savu darbību vērsa plašumā, uzņemdamies tālus un ilgus ceļojumus. Viņš neaprobežojās tikai ar darbību vāciešu vidū, bet spredikoja arī holandiski un angliski, ja tas bija vajadzīgs, būdams tai paša reizē sakaros arī ar zviedru mācītājiem Amerikā. Mācītāju trūkums nebija aizstājams ar pāris jaunekļiem, ko Halle sūtīja. Kad Mjūlenbergs nevarēja reālizēt savu nodomu - nodibināt mācītāju semināru, viņš skoloja tos savā mājā. Viņa trīs dēli stājās baznīcas darbā tēvam līdzās. Amerikas luterāņu baznīca savā darbībā kļuva aizvien patstāvīgāka.

Šo patstāvību veicināja arī pieaugusī neatkarības doma. Ziemeļamerikas austrumpiekrastes pionieru pēcteči nejutās vairs eiropiešu feodāļi vai kolonijas iedzīvotāji. 1776.g. 4. jūlijā tika deklarēta Savienoto valstu neatkarība, un kad tā bija aizstāvama ar ieročiem, luterāņi bija vieni no aktīvākajiem cīnītājiem. Mjūlenberga dēls Pēteris Gabriels, tuvs Vašingtona draugs, 1776.g. janvāŗa vidū nobeidza savu dievkalpojumu atsaukdamies uz Salamāna Mācītāja grāmatas 3. nodaļu: ''Svētos Rakstos katrai lietai ir nolikts savs laiks. Ir laiks spredikošanai un ir laiks cīņai; tagad ir laiks cīņai.'' Viņš svētīja draudzi un tad, atmetis vaļā talāru, stāvēja draudzes priekšā Amerikas virsnieka uniformā. Brīvības cīņās viņš vispirms vadīja savas draudzes 300 vīrus, bet vēlāk bija lielākos amatos, sasniegdams ģenerālmajora pakāpi. Arī viņa brālis Frederiks Augusts Konrads atstāja savu draudzi Ņujorkā un bija ievērojams kongresa loceklis.

Vecais Mjūlenbergs piedzīvoja Amerikas brīvību un luterāņu baznīcas uzplaukšanu. Viņš mira 1787.g. Vēsturnieki piešķīruši viņam Amerikas luterāņu patriarcha godu.

A. SAULIETIS

Krusts

UZ GOLGATU REIZ KRUSTU NESA
PA MOKU CEĻU PESTĪTĀJS,
UN DZERA RŪGTO NĀVES KAUSU,
NO DRAUGIEM ATSTĀTS, VIENS UN VĀJŠ.

KAD SAVAS ACIS TURPU METU,
PAR SAVU KRUSTU MAN TIEK KAUNS.
CIK NIECĪGS TAS, ES SKAIDRĀK REDZU,
UN DZIĻĀK JŪTU, CIK ES ĻAUNS.

UN KRUSTU, KO MAN PLECOS LIKA,
ES NEGRIBU VAIRS PROJĀM MEST, -
LAI PLECI LĪKTU, SVIEDRI LĪTU -
ES GRIBU TO LĪDZ GALAM NEST.

ES MOKU ZĪME MIERU JŪTU -
ES TICU TAM, KAS SIRDĪ SKAN:
REIZ KRUSTA ENĀ NOGURUŠAM,
BŪS VIEGLI, VIEGLI DUSĒT MAN.

PRĀVESTS E. BERGS

Kristietis un baznīca pārbaudījumā

III.

No bagātā materiāla, ko dod baznīcas vēsture, izcelsim citu ainu. Tā ir hugenotu izmisuma cīņa Francijā Ludviga XIV valdīšanas laikā. Nantes Edikts 1598.g. bij izbeidzis reliģiskās cīņas un devis zemei ilgi gaidīto mieru. Politiski apsvērumi diktēja šo līgumu, kurā parādījās tolerances gars. Ediktu uzskatīja par neatceļamu karaļa likumu, kas paliek spēkā visos laikos. Bet Ludviga XIV valdība ar taisnības iemesliem centās ediktu nojaukt, ar dažādiem paskaidrojumiem vēršot pret tiem, kuŗu aizsardzībai tas bij izdots. Edikta noteikumi tika teikumu pa teikumam mīkstināti un tad nemanot ignorēti. Līdz ar to sākās hugenotu vajāšanas. Beidzot 1685.g. 17. oktobrī ediktu atceļ. Hugenotiem liedz likuma aizsardzību, nolaupa viņu mantu, aizsūta viņus uz kuģiem par vergiem, atņem vecākiem bērnus, kareivjus nometina hugenotu mājās, kur tie drīkst laupīt, darīt varas darbus, spīdzināt, vārdu sakot, tās pašas metodes un nežēlības, kuŗas tagad atkal atrodam boļševismā.

Kā hugenoti šīs ciešanas panes?

Viens līdzeklis, kas tiem dod dvēseles spēku, ir lūgšana. Mācītājs Rejs (Rey), kuŗu pakaŗ, raksta zem izmeklēšanas protokola: "Rejs, kuŗa vienīgā vaina ir tā, ka viņš lūdzis Dievu." Pēdējā lielā hugenotu cietuma aktīs lasām piezīmi par to, kādēļ kāda no notiesātām apcietināta: "Viņa savā kamerā lūdza Dievu." Cik lielā mērā šādas ciešanas var ietekmēt, rāda kuģa kapellāna Žaņa Bijona piemērs, kuŗu vergu pacietība un dvēseles cēlums tā aizkustina, ka viņš pats piegriežas evaņģelijam, un nu arī pats nes kuģa verga važas.

Šo cilvēku nedzirdētās izturības noslēpums ir viņu kvēlošā ticība un ciešā sadraudzība, kas viņus, viena likteņa biedrus, vieno zem krusta. Tā hugenoti savā ziņā rada statūtus uzticīgo kuģa vergu apvienībai. Viņi apņemas būt cits citam īsti dvēseles kopēji, gādāt

REMBRANDTA - KRISTUS ĢETZAMENES DĀRZĀ

par slimajiem, paklausīt Dieva baušļiem. Viņi izslēdz glēvuļus, ieteic sacerēt ticības liecinieku dzīves aprakstus.

Jo ilgāk turpinas vajāšanas, un baznīca zaudē mācītājus un līdzekļus, jo vairāk rodas neorganizēta Dieva vārda sludināšana kā palīga līdzeklis, un izceļas ekstatiskas parādības. Jā, beidzot arī hugenotu pacietība ir izsmelta, un kamisardu cīņās Sevenās notiek šausmīgas nežēlības kā no vajātāju, tā arī no vajāto puses. Līdz ar hugenotu ticības nopietnības nomākšanu, Parīzē un Versaļā parādās un aug ateisms. "Neredzam gandrīz vairs nevienu jaunu vīrieti, kas negribētu būt ateists," lasām kādā rakstā, un tālāk: "Es neticu, ka starp garīdzniekiem un lajiem ir simts cilvēku, kuŗiem ir īsta reliģija vai kas tic mūsu Kungam Jēzum Kristum. Es drebu par to domājot."

Mēs jau redzējām, ka hugenotu vajāšanām var vilkt parallēles mūsu laikos. Un tomēr tur ir liela starpība. Hugenotu "noziegums" bij viņu reliģiskā pārliecība. Viņi pilnīgi apzinājās, ka cieš savas reliģiskās pārliecības dēļ un bij gatavi šīs ciešanas uzņemties. Boļševisms neapkaro reliģisko pārliecību pašu par sevi, bet tamdēļ, ka tā nav savienojama ar boļševisma principiem. Viņš vajā cilvēkus arī tāpēc, ka, nebūdami reliģiski noskaņoti, tie nepielūdz boļševismu. Tur bija tieši reliģiskas vajāšanas, še politiska cīņa, kuŗā iepīta arī reliģija, īpaši kristietība. Tādēļ arī cietēju pieredzējumi nav tie paši. Tur - vienīgi ciešanas Kristus dēļ, še trejādas ciešanas: 1) personīgas ciešanas, 2) ciešanas par tautu, 3) ciešanas Kristus dēļ.

Vismazāk izturības un pretestības spēka tiem, kas cieš personīgi. Izrauti no parastajiem apstākļiem, zaudējuši mantu un darbu, viņi jūtas zaudējuši visu savas dzīves saturu. Bet ja dzīvei vairs nav satura, tad arī nav vērts ilgāk dzīvot. Tas bieži noved pie pašnāvības vai pie morāliska sabrukuma. Savā rakstā "Tumšā lejā" bīskaps H. Lilje apraksta savus pārdzīvojumus un novērojumus cietumā. Raksturīgi, ka taisni Ziemassvētku vakarā pašnāvības mēģinājumu sevišķi daudz. "Katrs domā par saviem mīļajiem, ar kuŗiem labprāt būtu kopā un par kuŗiem viņš nezin, kā tie svin mīlestības svētkus. Ar neatvairāmu spēku bērnības atmiņas savilņo īpaši tos, kam piespriests nāves sods." Viņu vienīgais dzīves balsts: ģimenes laime, darbs, turība, viņiem ir laupīts, un viņi sabrūk. Ja viņi paši savai dzīvei nedara galu, tad bieži atsakas no visiem morāles principiem un kāri, bez apdomas tver to, ko dzīve viņiem vēl dod. Viņi jautā: Kādēļ taisni m a n ir jācieš? - bet nedomā: Varbūt manām ciešanām tomēr ir mērķis, augstāka jēga? Savam jautājumam viņi neatrod atbildi, un viņu jautājumā taču ir arī pārmetums Dievam un Viņa ţīcībai, šaubas par Dieva taisnību. Šajā dvēseles noskaņojumā viņiem nav garīga spēka. Viņiem ir vajadzīgs cits balsts, pie kā turēties un augt.

DZĪVES ŠŪPOLĒS

Ar dzīves šūpolēm ir gluži tāpat kā ar Lieldienu šūpolēm: kas grib uz augšu, tam jāgrib arī uz leju. ''Ko Dievs grib paaugstināt, to viņš vispirms ved dziļumos.'' Bet ne visus viņš paaugstina, ko viņš ved dziļumos.

* * *

Ēģiptes valdnieka - faraona galma ļaudis stāvēja kā pamiruši. Ja starp zelta bļodām uz valdnieka galda savu galvu būtu izslējusi visindīgākā čūska, izbailes nebūtu lielākas. Mūzika kā ar cirvi nocirsta. Sarunas apraut as. Dzērienu sniedzējs, tikko liecies piepildīt valdnieka kausu, tā ir palicis ar izstieptu roku. Ēģiptes valdnieks ir dusmīgs. Aša, aprauta valdnieka rokas kustība ir sastindzinājusi visu galmu. Par visiem vairāk uztraucies, protams, ēdienu pārzinis. Kā nē! Taču viņa pasniegto trauku valdnieks tikko bija atgrūdis. Negaršoja? - Ļaudis svīda kā vasarā pirms negaisa. Beidzot grāviens:

''Ēdienu pārzini!''

''Jā, kungs.''

''Cietumā!''

Ēdienu pārzinis nav vienīgais, kas saraujas, it kā nokaitētas dzelzs aiztikts. Pret šādu saraušanos Ēģiptes valdniekam nekas nav iebilstams: faraona pavalstniekiem jāzina, kas ir bijība. Bet viņam ir noteikti jāiebilst, ja uz viņa valdnieka tērpa pilina vīnu un jebšu tā arī būtu tik pakalpīga roka, kā viņa dzērienu sniedzējam. Tāpēc pat, galvu nepacēlis, tikai uzacis mazliet saraucis, viņš piebilst: ''Un dzērienu sniedzēju ar'!''

* * *

''Tas vīrs māk iekārtoties!'' otrā rītā saka ēdienu pārzinis, noskatīdamies pakaļ Jāzepam, kas abiem nežēlastībā kritušajiem atnesis pirmās cietuma brokastis. ''Svied kā gribi, tikpat kā kaķis uz kājām! Ja nav pirmais viņa ekselences Potifara namā, tad vismaz pirmais cietumā. Tu taču pazini šo kundziņu? ''

''Pazinu, pazinu,'' atbild dzērienu sniedzējs negribīgi.

''Jā, jā, Potifara kundze jau nu par viņu stāsta smalkas lietiņas,'' ēdienu pārzinis neliekas mierā.

''Tu pats zini, cik tai dāmai var ticēt!''

''Apžēlojies! Tā taču ir galma dāma. Viņa ekselences ķeizariskā kambarkunga un sardzes priekšnieka kundze!''

''Tāpēc jo ļaunāk! Nav taču pirmā reize, ka viņa cilvēkus apmelo. Jāzeps var patikt vai nepatikt. Un es jau zinu gan, kāpēc viņš tev nepatīk. Tev nepatīk, ka pat cietumā viņš par tevi pārāks. Tam vīram ir gods. Savu esi maizē apēdis. Tāpēc jau ar' esi tā piebriedis!''

''Redz, redz, kāds aizstāvis!'' šņāc nokaitinātais ēdienu pārzinis. Kāpēc tad neaizrunāji pie valdnieka? Tev jau viņš klausa.''

''Būtu ar'!'' atcērt dzērienu sniedzējs, ''bet nebija izdevības.''

* * *

Kad Jāzeps atnāk novākt brokasta traukus, viņš abus atrod sabozušos kā ežus. Adatas saceltas: nenāc tuvumā! Jāzeps to jūt, bet viņam abu augsto kungu žēl. Kas viņam - vienkāršs lauku jauneklis, vergs! Šie kungi labas dienas redzējuši. Tiem grūtāk. Tāpēc brīdi vilcinājies, viņš tomēr saka:

''Kāpēc kungiem tik drūmas sejas? vēl jau valdnieks savu gala vārdu nav teicis.''

Dusmīga iekāsēšanās ir ēdienu pārziņa atbilde.

''Šonakt sapņoju savādu sapni,'' bīdamies, ka biedrs varētu atsākt pirmītējo sarunu Jāzepa klātbūtnē, steidzas stāstīt dzērienu sniedzējs.

''Pastāsti,'' saka Jāzeps, ''varbūt varēšu palīdzēt. Es ar' bieži sapņoju.''

Un dzērienu sniedzējs stāsta: ''Bija trijžuburu vīna koks. Uzziedēja un tūliņ arī ienācās augļi. Es ņēmu vīnogas, izspiedu tās valdnieka kausā un sniedzu to valdniekam. - Ko tas nozīmē? ''

''Trijžuburu vīna koks...'' atkārto Jāzeps. Cits tas nevar būt - tās ir trīs dienas. Pēc trim dienām tu būsi savā vecajā vietā aiz valdnieka krēsla un sniegsi atkal kausu savam valdniekam. Bet piemini mani, kad tu būsi atkal paaugstināts. Mēs bijām 12 brāļu. Esviens no jaunākajiem. Vecākie brāļi mani pārdeva vergu tirgotājiem, un tie mani pārdeva Potifaram. Tur man klājās labi. Tad vienu dienu - - bet jūs jau zināt, ko Potifara kundze par mani stāsta. Ticiet man, tā nav taisnība...''

''Hm,'' nu ierunājas arī ēdienu pārzinis. ''Hm, arī man bija sapnis.''

''Un ko tu redzēji,'' jautā Jāzeps.

''Hm, patiesību sakot, jau es nemaz to nevarēju redzēt, bet es zinu: man uz galvas bija trīs maizes kurvji, un putni laidās un ēda no tiem. Ko tas nozīmē? '' -

''Pēc trim dienām tevi pakārs, un maitu putni plosīs tavas miesas,'' noskumis atbild Jāzeps.

* * *

Divi gadi bija pagājuši. Kā Jāzeps bija teicis, bija noticis. Pēc trim dienām ēdienu pārzinis bija pakārts, un dzērienu sniedzējs - savā vecajā vietā. Bet Jāzeps - joprojām cietumā. Dzērienu sniedzējs savu solījumu bija aizmirsis.

* * *

Ēģiptes valdnieks sēž atkal savā valdnieka krēslā, un viņa galma ļaudis jūt negaisu. Valdnieks ir sapņojis sapni, un viņa galma sapņu tulki to nespēj izskaidrot. Zibeņi šķilsies. Tikai - kuŗu tie ķers?

Tad ierunājas dzērienu sniedzējs: ''Valdniek, nepateicība ir liels noziegums.'' -

Tas valdniekam patīk: viņš taču tik daudz darījis savu pavalstnieku labā, un tie savam valdniekam pat nevar nieka sapni izskaidrot! -

''Šodien es zinu,'' turpina dzē-

rienu sniedzējs, ''ka tiešām biju pelnījis, lai tiktu cietumā mests.''

Arī tas valdniekam patīk: savas kļūdas vajag atzīt. Bet kāpēc šis ūpis saka ''š o d i e n''? Nu, vēl viņš nekā neteiks. Lai stāsta vien.

''Cietumā es sastapu kādu jaunekli. Tu, valdniek, jau būsi dzirdējis. Tas pats, kas kādu laiku bija Potifara namā pārvaldnieks. Viņš man un ēdienu pārzinim izskaidroja sapņus. Un tie piepildījās. Bet savu solījumu viņam palīdzēt biju pavisam piemirsis, kaut gan tagad vēl vairāk esmu pārliecināts, ka viņš nevainīgs. Varbūt viņš varētu - - -''

''Atsaukt jaunekli,'' pārtrauc stāstītāju valdnieks.

* * *

Pēc brīža Jāzeps jau stāv faraōna priekšā.

''Mans dzērienu sniedzējs stāsta, tu mākot izskaidrot sapņus.''

''Jā, valdniek.''

''Kur tu to mācījies? ''

''Neesmu mācījies, valdniek.''

''Kāpēc mani zīlnieki nevar? ''

''Nezinu, valdniek.''

''Labi. Redzēsim. Es sapnī stāvēju Nīlas malā.Tu neesi ēģiptietis. Vai tu zini, kas ir Nīla? ''

''Jā, valdniek. Tā ir Ēģiptes lielākā upe, tās maizes devēja.''

''Labi. Es stāvēju Nīlas malā, un redzēju, ka no upes izkāpj un turpat krastā ganās septiņas labi koptas un pienīgas govis. - Es priecātos, ja manā valstī katram saimniekam būtu tādas govis!''

''Būs darīts, valdniek!'' kāda galva galminieku pulkā sašūpojas kā vārpa labības laukā. Tas ir saimniecības ministrs.

''Zinu, zinu,'' saka valdnieks, par savu iztapīgo ministru pavīpsnādams. ''Bet pēc brīža - ko es redzu? - no upes izkāpj vēl septiņas: liesas, kaulainas un aprij pirmās septiņas. Ko tas nozīmē? ''

''Septiņas brangās govis,'' brīdi padomājis, saka Jāzeps, ''ir septiņi bagāti gadi. Septiņas liesās

NAV CILDINĀMS NE DESTĪTĀJS, NE LAISTĪTĀJS, BET DIEVS, KAS AUDZE.

Māksl. ANŠA BERZIŅA zīmējums 1. Kor. vēst. 3,7.

- septiņi neražas gadi. Tāpēc, valdniek, lieci uzkrāt bagāto gadu labību, lai Ēģiptē būtu maize, kad pēc septiņiem bagātajiem nāks septiņi neražas gadi.''

''Hm,'' saka faraōns. ''Tas izklausās ļoti ticami. Un savs krājums nebaltām dienām nekad nav par launu. Bet kur ņemsim vīru, kas šo uzdevumu spēs veikt? ''

Atkal kāda galva salīgojas galminieku pulkā. Atkal tas ir ķēniņa saimniecības ministrs, un atkal valdnieks pavīpsnā.

''Man liekas, šo vīru dievi paši mums sūtījuši.'' Šos vārdus teikdams,faraōns novelk savu valdnieka gredzenu no pirksta un uzmauc to Jāzepam. ''Šim vīram jums jāklausa tāpat kā man. Sapratāt? Un viņa vārds no šī brīža būs Capnat - Paneak - Pasaules glābējs.''

* * *

Tā dzīves šūpoles, uz augšu un atkal uz leju šūpodamas, Jāzepu bija uzšūpojušas tikpat kā Ēģiptes valdnieka troni. Kā gan viņš, tāds augstu uzšūpots, izturēsies, kad viņam būs jāsastop savi brāļi?

O.G.

NĀC NĀKDAMA, LIELA DIENA,
VISI BERNI TEVI GAIDA,
VISI BERNI TEVI GAIDA
AIZ VĀRTIEM SASEDUŠI.

(Latviešu tautas dziesma)

Published by
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South LaSalle Street

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States

For information write to the above address. Attention: Latvian Paper

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

POSTMASTER: If addressee has removed and new address known, notify sender on Form No. 3547, postage for which guaranteed.

LATVIEŠU EV. LUT. MĀCĪTĀJU ADRESES AMERIKĀ

BIRNBAUMS, A.
94 Prospect Park West, Apt.142
Brooklyn, N.Y.

BŪMANIS, Kārlis
1014 N. Dewey Str.
Oklahoma City, Oklahoma

FREIMANIS, Kārlis
4613 3rd Ave.
Brooklyn 20, New York

GALIŅŠ, Alberts
204 South 15th St.
Tacoma 2, Washington

GOBA, Vilis
Grayland,
Washington

GULBIS, Alfrēds
c/o Rev. J.D. Sheppard
302 N. Lafayette St.
Shelby, North Carolina

GULBIS, OSVALDS
National Lutheran Council
327 So. LaSalle St.
Chicago 4, Illinois

HERMANIS, Kristaps
325 Madison S.E.
Grand Rapids, Michigan

ISĀKS, Volrāds
Grace Luth. Church
c/o Rev. G.L. Kleepsie
Columbia City, Indiana

JAUNZEMIS, P.
131 Paxton Ave.
Harrisburg, Pennsylvania

JESIFERS, Herberts
c/o Rev. L. Lesher
Grace Luth. Church
19018 23rd Str.
Lincoln, Nebraska

Mājas Drauga lasītāju ievērībai

Ar šo mēnesi Mājas Draugs apciemo tikai abonentus resp. tos, kas viņa apciemojumus vēlējušies. Abonementa maksu $1.50 nav nepieciešami iesūtīt tūlīt. Izdevniecība to labprāt pagaidīs. Nepieciešams Jūsu paziņojums, ka mēnešrakstu vēlaties, jo Mājas Draugs nevēlas apgrūtināt tās mājas, kur viņu nevēlas.

Vecie un slimie, dažādu likstu piemeklētie! Ja līdzšinējie Mājas Drauga apciemojumi jūs kaut cik iepriecinājuši un ja jūs Mājas Draugu vēl neesat pasūtinājuši, nekavējaties, rakstiet! No jums izdevniecība nekādu maksu negaida, tieši pretēji - ar Dieva vārda vēsti jūsu mātes valodā tā vēlas jūs garīgi stiprināt.

Tai pašā reizē sirsnīgs paldies visiem Mājas Drauga abonentiem, kas noteikto $1.50 vietā iesūtījuši $2.00 un vairāk, tā arī no savas puses vēloties palīdzēt tiem, kam rūpju un gadu nasta lielāka.

Mājas Drauga izdevniecības adrese: Mājas Draugs, Division of American Missions, N.L.C., 327 South La Salle Str., Chicago 4, Ill.

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

FRIEND OF HOME

English translation of the Latvian Paper MAJAS DRAUGS

Volume No.2 March 1951 No.3/13/

Pastor Karlis Kronis

THE HOUR OF THE DIVINE VICTORY

John 17,4:5

Every time when I read these words in the New Testament I go back in my thoughts to a cemetery somewhere in my country, at a slope hillock, by a river, - to a cemetery edged on three sides by a semicircle of bushy firs and slender pine-trees, as if guarding this place from the northern side and the chilly winds of the East, - and to the crosses on which the late afternoon sun, sliding toward the evening, sometimes played so nicely, because at this side there were only farms and a slightly waved field with tiny hills and flats. Our folks and friends, and seldom a stranger, brought in on arms from their lives, rested here. Generation after generation has received here rest, and still always new arrivals joined the cemetery's family, - those who have surpassed the number of years mentioned in the 90-th psalm as well as those who have felt weary already at the mid-way, and also those little wanderers of the "other Sun" who have had hardly time to leave a single trace in their earthly paths. Then - before the opened lap of earth was closed again - after having opened t the Holy Scripture, we used to, in our rural community, to read these words of Christ, because they touched all of us and lifted us somehow up above the sorrows of all the vanity, gave to the companions strength not only to go back into their life, but also to go and to look toward that one hour which once shall come to everybody when behind this time and space we shall have to stand before eternity. That was the old tribe of labour itself, or its children, who hearing the word "labour" took off their caps, and listened to it as if from God's mouth with a calm bright countenance. They loved this word as much as its content having grown up together with it, and taking with them into God's House, the daily harshness, although the perspiration of all the week was carefully washed off Saturday night in the vapour-bath. And taking with them to their "White Hill", where there were buried generations of their predecessors, also the heavy soil of their fields which has stuck to the soles of their Sunday boots and deliberately letting this good earth intermingle with the light, yellow sand, littered on the path in a fir-pine pattern. They liked talks about labour as ... they also liked the labouring itself, and it seemed that in their faces, which otherwise had become gloomy looking in the cold depth of earth, now there was something of the bright peace and abundance of their well kept fields. But the pain- and tearful eyes looked sternly and with assurance when talks were going on about the past, when after a life's age still was recalled what was done. Because labour was the sense of their life, labour that made them sweat, and yet, at the same time, joyful, giving them refreshment. Labour curved them like strong hands curve an osier switch to make a cord for a new fence. At the same time it raised them up above all other things and events, delivering them from the torture of worthlessness. With labour they once fought as the Bible's Jacob wrestled with his unknown God, and as one wrestles with a grim adversary, and at the same time they loved it as one can love only the most precious, knowing that this counter-force will bless them, the conquered ones, as the Lord blessed once the fore-fathers of the Old Testament.

And when the day was at the end and they lay down on cool linen sheets, enjoying their deserved rest, then the voices of cattle resounded also in their dreams, their fields spread out around them, and the roads summoned them, and they themselves

were moving there together with the others as busy as in reality. And when the bells of the Great Eve were ringing in the high steeple of the white church across the river, - and in the steeple of eternity their earthly walks and toilings, then they fell asleep in the hope that the word of God from the Holy Scripture will resound, perhaps, still above their coffin, that Word of God which speaks about labour, and also about that which they have worked the whole life. And those who accompanied them to the cemetery listened with uplifted eyes to the readers, and they liked it much. Only when the beginning of the prayer of the fifth verse resounded: "And now, O Father, glorify Thou me"... the proud heads of the whole crowd slowly bent down like a heavy field of rye bends down when the wind of the sky, coming from a far distance, touches the heads and goes over them. For they needed eternity too. The work of life, which was labour, would collapse without it and without God's blessings, like a heap of sand when the wind of earth goes over it. But they do not ask for this eternity like a beggar asks for compassion and trifling gifts. They do ask for it in the knowledge that they too have wished and accomplished something good in their life and thoughts, though they are not free from the sorrows of a sinner either. That was not conceit, but just wholesome selfconfidence, and it was good so. Then in their smallness they were reminded of Christ in His greatness, for He also prayed in the same, and with still greater confidence, when He began His "High Priest's Prayer." Also Christ Himself is looking back, having decided to go the way of great sufferings in this world and standing before fateful events.

And so do these peasants who, after thousands of years, were gathering together in His name in a far community somewhere, in another part of this world, who, standing in their cemetery, looked backward where their farms and fields shone in the purple, late afternoon sun, joining the thoughts of this life and eternity to one. Often we read in the Gospel: His hour has not yet come. In the most dangerous moments, when it seemed that the hatred of His adversaries will break out with the violence of an uncontrollable crowd then, all of a sudden, the close wall of people turned aside as if pushed by an invisible hand - and He went away untouched. Heavy stones, having not flown in a deathly throw, slid out of their hands. His hour has not yet come.

But now His heart feels that His hour is near by. Gone was now the great day when it seemed that the cheers of the people will lift Him up and bear Him like a sounding wave, when He went on the way, covered with branches of palms, gone was now the deep hour when the Ambassador of the Most High bent down to wash the feet of mortal earth's children, gone was also now the ways and times amidst this people on earth when He talked to them in their native tongue - the language of eternity, all has passed by now - Galilee, Samaria, the quiet Bethlehem, the dear Nazareth, the holy city Jerusalem, the whole life. And before he rises to go toward His hour, the unique hour of loving sacrifice and divine victory, Christ once more looks back into His life on His earthly father-land, like a plougher looks back on his fields in the late spring, when the sowing time is already over: and the whole life waves before the eyes of the Saviour like an endless green field. Then the great words come from His lips: "And now, O Father, glorify Thou me with the glory which I had with Thee before the world was."

He was a Sower, too, who sowed the eternal message full of life in the fields of the souls. Many of His words like grain fell by the wayside and upon stony places, many sprung up in a barren, dry soil of sharp thorns, many of the delicate shoots were choked by the tough weeds, nevertheless, He knows, that all the precious treasury is not scattered in vain - and if so, nothing has been lost. There will be fruit - thirtyfold, sixtyfold, even - hundredfold.

In a human manner we could ask does not He depart too early? Does not his parting happen in an age, when we would enjoy a feeling of maturity and fullness of

strength? Could He say to Him, who had sent Him with such a calmness and certainty: "I have finished the work which Thou gavest me to do"? Thousands and thousands were left, who were not healed, the question of His disciples still was waiting for an answer like dry lips needing refreshing, when, having finished the parable, He did not give any further explanations. Innumerable people still were thirsty for salvation - those who had put their last hope upon Him, if He would be still in the world.

Nevertheless, all the longing would not be fulfilled any way - even if He would live innumerable ages. For as long as there will be life, in receiving it and giving it to the others, in leaving it and in enjoying it - so long will there be suffering. What else could Christ say and give? It seems, He would not say anything new, because the most important already has been said, namely: the transient creature of dust has been lifted up to eternity, being brought so much nearer to the Most-High than anyone else thus daring to venture more and more in prayer to address Him - Our Father who art in Heaven. The work of Jesus Christ was at the end, and His work has shown so clearly, that His life on earth has not been a life of an average man. His life was but God's glorification. Therefore He with full rights, talks about his finished work and prays in a calm transfiguration: "And now, O Father, glorify Thou me with Thine own self with the Glory which I had with Thee before the world was." He does not pray as some would do - purposely humiliating himself looking forward to being exalted higher than he himself, He asks for his right, and share. Eternity should reaccept Him now when it is too narrow for Him and for His holy and heavenly message to have His place on earth. Praying that He knows this charity yet will remain and will not cease on earth - only He will not be - His hour has come.

And how much has there been in our time a life with God? Will there be many moments when the eartly time has been spent to the glory of God? Did we come to Him as our Heavenly Father only in words, repeated in the prayer that was taught by mother, or could it be noticed also in our daily life and in our work?

That rural congregation, men, women and youth, of whom I am thinking so often, and who were in their church every other Sunday, sitting in the ash-tree colored pews, clumsily holding in their hard fingers the hymnal, were singing the old hymns to the Heaven and to that One Who is living there. The week-days belonged to earth and to earthly thoughts. That is not wrong. It must be so! Only one thing should b not be lacking: the knowledge that earth without heaven is just like a cold grave. Only that earth blossoms and bringeth forth many fruits, bears into its lap the secret of life, above which the arch of heaven bends down, for which sake the sun shines, the rain comes down, and the blessing from the highness of eternities. Only that nation and state which is dearer to its children in bondage, shame and the shadow of death than in freedom and happiness, is their real, genuine nation and state. As much as there is thirst of eternity in our earthly thoughts so much have we fulfiled our God given mission on earth, and so much also have we the right to pray: "And now, O Father, glorify Thou me"...

For everyone of us, leaving this life, shall stand once before Him, and everything that we have done shall be put before Him. But much of that which was regarded here and estimated as a value shall fall through His sieve as chaff. That which has everlasting value shall remain. In order that it should be so, let us not forget: as much as That One, who reigns in heaven and on earth and the whole universe has appeared in our life as "The heavenly Father," so as much He as a Father will expect His children at home again, as He expected also Christ; when we shall have put off the perishable then we shall be clothed in immortality and clarity, and when we shall have kept our faith we shall be led into sight, from the little into the great, from darkness into the light, and from death unto life.

LATE IN THE NIGHT.

In the Old Peoples' Home at Berchtesgaden on January 19 the oldest Latvian pastor Dr. Janis Sanders passed away. Still enjoying rather good health he celebrated his 93rd birthday on January 9. It is an age that not a single Latvian pastor had ever reached. During his long life according to the Divine Providence he saw the significant changes in our homeland from the beginning of the national revival up to the independent state and church. In the stream of these big events, Sanders could not stay aside. Still in the circle of students at the grammar school of Jelgava he was taken in the struggle for the Latvian spiritual and economical independence which the Latvian intellectuals fought then. He continued it throughout all his life. His pastoral activities Sanders had to start abroad in circumstances very similar to those now in America. For 35 years Sanders was a Latvian pastor in Petersburg. This big Russian city attracted the Latvians because it provided good opportunities for advancement. A man abroad, however, comes down easily if he has not the familiar surroundings, from which he could get spiritual strength. Sanders assisted his countrymen in this strange city with God's Word and advice. He was helpful in getting shelter and jobs for the newcomers and unemployed. During those long years in Petersburgh he came in close contact with the circles of the government. He was consulted on questions concerning Latvians and he defended the things which were in favour of his countrymen. Being abroad, Sanders was independent in developing the national problems in the church life. If the church does not cooperate with the population, the population turns away from the church. Both should be independent and autonomous. The Germans who were the rulers in our home-land then, did not understand that, so creating a cleft between the population and the church. The monthly Church Messenger (Baznicas Vestnesis) published by Sanders had the goal of closing this cleft and of creating a deeper basis for the church in the population. Many suggestions made by Sanders concerning the reforming of cult and his opinions in theology, of course, have not been accepted, but one cannot deny that Sanders has had a certain role in the history of the Latvian church.

E.K.

* * *

Pastor A. Veinbergs

THE LIVING GOD.

"But as for me I know that my Redeemer liveth" (Job 19:25)
Latvian Hymnal 759, 2-3

In the time of trial - for our time this name fits better than for the others which men have called by that name, too, - many Christians again and again turn to Job. "The High Song of Pessimism," it has been called by one of the older searchers (Fr. Delitsch). "No, quite the opposite," ascertains a German theologian of today (J. Fichtner) - "The High Song of Faith"."It is a cry after the living God" means the third (Baumgärtel), "a cry in despair caused by the terrible sufferings, but,, - after the presence of the living God."

The living God... Where art Thou? Who art Thou? Do we know Thee? Art Thou with us?

Job has called Him - "the living" and "the Redeemer". It is a certain knowledge a nd testimony. What do we know about the living God?

I.

What do we know about the living God? Job had to pass a long and a toilsome

way until he learned to know Him, namely the way of sufferings.

Moses saw Him in a burning bush of thorns. Isaiah had to turn away his countenance before Him in His house. The Book of Hebrews in the New Testament knows that He is a consuming fire and that "it is a fearful thing to fall into the hands of the living God." Milder, however, than to Elijah on Mount Horeb, He reveals Himself to Joseph and Mary in the manger of Bethlehem. The word became flesh. The living God, after He became man, walked on the earth. We, the Christians, have learned to know Him when blessing the children, when opening the eyes to the blind ones, when comforting those in sorrows and even breaking the power of death. God was there and Peter bore testimony when being surprised and captured he prayed: "Depart from me, for I am a sinful man." It came out however, that those were only fleeting moments of blessings. And He turned his face in order to go to Jerusalem. The way of the sufferings begins.

Turn the pages of the Gospels. How many pages are covered by the story of Jesus' life and how many are covered by the story of Jesus' sufferings! That surely is not without purpose when in the Apostles' Creed after the words "born of the Virgin Mary" follow "suffered by Pontius Pilate." The unfathomable will of God! We do understand Peter when he stops his Saviour: "Be it far from Thee, Lord!"

Can we see in Christ's sufferings the living God? How many have asked and how many will not ask: If Thou art the Saviour, come down from the cross. Save Thyself and us!" (St. Luke 23,40).

How difficult it is to see God in that man, with whom even the cold heart of Pilate had compassion, when he tried to obtain mercy from the Jews by begging. He presented Him with a crown of thorns on his head and with a purple garment put on his shoulders in order to mock at Him: "Behold, The man!"

Could Simon of Cyrene imagine that he has taken on his shoulders not the cross of a man, broken down and - who knows - for what crime condemned, - but the cross of the eternal Saviour?

Was not in the soul of Judas, the traitor, besides these many reasons which have been described to him in order to find any excuse for his terrible deed, namely besides his avarice or disappointment in Jesus as the national Messiah of the Jews - was not there a deeper disappointment something that we have in all of us? Namely - the incapacity of seeing in Jesus' humanity His deity!

Is there a deeper tragedy possible than Jesus prayer in the garden of Gethsamane - when He, who was one with the Father, shudders and fears. Should it be exactly Jesus who had to exclaim when dying on the cross: My God, my God, why hast Thou forsaken me?" It has been quoted by two gospels, which mention this cry also in the Aramaic language, the language which Jesus spoke - in order that no criticism of the Biblical text would have any possibility to call in question these words - whether they have been spoken out of the mouth of Jesus at all. What does all that mean? No one of us should dare to glorify our sufferings: Behold, I am also a sufferer! There are some things, however, which could be mentioned in order to get a better understanding - how concealed the living God is, and - what has happened and is happening with us.

I have listened to the fine and actual sermons in a church of our brethren in faith. There one could notice some characteristic illustrations about the servants of God's Word in Europe, who have confessed their words with their lives. The congregation was deeply impressed when listening about the Danish pastor, a martyr, who fearlessly defended the persecuted Jews: "And if I died, I would say the same"

I however, could not help thinking about our Edgars Rumba, his wife and children. A martyrs' family. I could not stop thinking about those hundred and fifty servants of God's Word, who remained faithfull in their posts in a small land, which has been seldom mentioned by the world. Now - it is said - there have been left only fifty. I do not know a single impressive saying from their lips for a quotation, neither can I show the place where those martyrs died, the time, or - perhaps some still are among the living somewhere. We shall always make mistakes in figures. Besides that, it is difficult to explain to the world, which does not know anything about it - how there can be hundreds of martyrs in a single profession, in a single small nation and that there should be added also their families, wives and children, perhaps other relatives, too - and many and many others.

In the time of Nero, and Diocletian the Christians died for their conviction and they were crowned with the aureola of the martyrs' glory. Who could imagine that the martyrs will die once also whom the last bright splendour - the conscience: for what - will be taken away; when they will not be allowed to say their last words, when they will be treated like animals.

Yes, what can we poor people know about God, how far do we know Him! Karl Barth with his theology of crisis has had a great merit, namely - he has taken us at hand and led us to the edge of the abyss: you wanted to see the difference between you and God! Now, here it is. An unsurmountable abyss.

But Job - a man who has lost all he had. Much more than only his belongings. It is just an unreasonable answer when he says: I know that my Redeemer lives. I not merely believe, I know.

Can faith be reasonable? Is the comprehended God still God? Terstegen, the author of "Hail the power of love" has felt that very deeply and among his sayings there is also the sentence which contains a whole philosophy - that the comprehended God is not God anymore. And the officer beneath the cross, who says - "He truly was the Son of God", has he not answered our burning question? It was revealed to him in the crucified Jesus what was not revealed in the living one, the Son of God, and His glory. The living God spoke to him from the cross. So the Great, Eternal, and Uncomprehensible God speaks also to us from the cross.

II.

But this officer was not only an acknowledger of God but also a witness: "He truly was the Son of God."

Job was a witness too. The cross of Christ was not yet carried. Thousands and millions of martyrs have not yet washed their clothes in the blood of the Lamb. Neither those whom John has seen in his revelation nor those of the 20th century. who were not as righteous as Job nor as chaste and faithful as the first Christians. And yet - Job was witness when he praised God at the grave of his last child, and did not retreat even in his deepest sorrows; I know that my Redeemer lives. Job did not have yet that living Saviour Whom even His first disciples were seeking in vain among the dead ones. Job could not yet sing: "He lives, The gate of Heaven are opened through His great suffering. He lives. The way of life is free to those who cling to Him. The crown of palms - to those who fight with Him. And the wanderer. having finished his long journey, sees the true sun beyond the mountains." We are fighting. But we are not martyrs, God has spared us. There is no other explanation, just the Grace of God! Have we been better or worse than many martyrs? By what?

But does not God's Grace put on us an obligation? To be witnesses of the living Grace of God! To be people of Easter!

The cross of suffering does not mean that God has died. Our sin, our infirmity, our doubts have died! The cross is the life-belt to the drowner at sea. The joyful message of Christ's resurrection does not sound more convincing from any other mouth than from the lips of the sufferer. The living Saviour appears to Peter, Mary, the disciples of Emmaus, has strengthened the martyrs of the first century as well as the martyrs of the twentieth. The living Saviour gives strength to witness and joy to live.

Do you want examples? There are too many to mention all of them. For instance - that mother who wept out her pains of life in the songs of the Hymnal; that lonely Latvian woman in America who longing for the word of God in her mother's tongue, just steals herself away at a late hour in the evening, after the hard labour of day at other people's home, not to go to the movies, but to an empty church to have her own Latvian service: or that soldier in a TB sanatorium who writes letters full of faith.

Yet Job is a good teacher for us. Do read every single word: "I know. My. Saviour. Alive."

No, we can not finish otherwise than with the Gosepl of Easter. How was it?... And very early in the morning the first day of the week, they came unto the sepulchre at the rising of the sun. And they said among themselves, who shall roll us away the stone from the door of the sepulchre?" Thus Mark. "And behold, there was a great earth-quake, for the angel of the Lord descended from heaven, and came and..." thus Matthew. "Why seek ye the living among the dead?" thus Luke,the former doctor. "My Lord and my God!" thus the faithless Thomas of John's Gospel, having touched the wounds of nails.

There will come once the time when all of us, having gone through the moor of doubts and fears, will say, together with the host of witnesses, which since the times of John's revelation has grown so much: "My Lord and my God!"

Let's not hesitate! Let's do it right now, today! Amen.

(Latvian Hymnal 168:1-3)

* * *

Pastor E. Kiploks

The LUTHERAN CHURCH IN AMERICA.

III.

Heinrich Melchior Muehlenberg was chosen. He had studied at Goettingen and later made his preparations for the ministerial work at Halle. In 1742 he crossed the ocean and after having paid a visit to the Zalzburgers in Georgia, he undertook the leadership of the German Lutherans in Philadelphia and vicinity. On December 27 he was introduced into the Gloria Dei church at Philadelphia by the Swedish pastor Trauberg.

The choice of Muehlenberg was a lucky one. He was educated, a good linguist, a talanted organizer and a healthy man - capable of undertaking the huge burden of work in the large territory. Being inclined to the movement of piety, promoted by Franke at Halle, he awakened also the immigrants who were falling short in their religious life. About 1740 a mighty revival movement was noticeable in America. Muehlenberg opened the door for it in the German colonies. Ecclesia plantanda - the church should be planted! was the device, which he had chosen for his life. He

reached this goal by establishing schools, by inspiring his helpers among laymen, by moderating the contentious senses with an authoritative tactfulness, by teaching the people to bring sacrifices for their church. He was aware of the many needs and he knew how to awaken the interest of the supporters from outside - from Halle. On August 25, 1748 when the new St. Michel's church in Philadelphia was to be consecrated and when a new pastor was to be ordained - he used that occasion for establishing a pastoral and congregational organization. Although only 6 pastors and delegates from 10 congregations took part in this synod - by this organization the foundation was laid for the first considerable Lutheran union in America. This Evangelical Lutheran Ministerium of Pennsylvania and adjacent States is the basis of the present United Lutheran Church of America, which has grown up to be one of the largest Lutheran unions in the United States.

Muehlenberg extended his activity gradually. He spent much time in traveling. His activities were not limited to the spiritual care among Germans. He preached in Dutch and English when necessary, at the same time having contact with the Swedish pastors in America. The lack of pastors could not be avoided with the few young men who were sent from Halle. When Muehlenberg could not realize his intention of establishing a pastors' seminary he taught them at home. His three sons joined with their father in church work. The Lutheran church in America grew more and more autonomous in its activities.

This autonomy was supported by the growing idea of independence. The successors of the pioneers of the East coast of North America did not feel as European feudals or inhabitants of a colony. On July 4, 1776 the independence of the United States was declared, and when it was to be defended with arms, the Lutherans were among the most active fighters. Muehlenberg's son, Peter Gabriel, a close friend of Washington, in the middle of January 1776 finished his service referring to the 3rd chapter of Ecclesiastes "In the language of Holy Writ, there is a time for all things. There is a time to preach and there is a time to fight; and now is the time to fight!" He blessed the congregation and then - undoing his robe - stood before his congregation in the uniform of an American officer. In the fight for the independence he at first led the 300 men of his congregation, later he had greater posts, growing up to the rank of major general. His brother Frederick August Conrad also left his congregation in New York and became an important congressman.

The old Muehlenberg saw the independence of America and the flourishing of the Lutheran church. He died 1787. The historians have honored him as the Lutheran patriarch of America.

* * *

THE CROSS

By A. Saulietis

Once carried our Saviour
To Golgatha His heavy cross.
Once almost had He strength no more,
His toil seemed nothing but a loss.

When looking at His agony
I realize how small I am, -
How small my cross on Calvary
Would be besides the harmless Lamb.

Now won't I put my cross away,
Now "Shame on you" I say to me.
I take my cross and walk His way

And if so toilsome it would be.

This sign of torture brings me peace,
I trust in Him who died for me.
When I shall die, I'll find release
Belove His cross on Calvary.

* * *

Dean E. Bergs

THE TRIAL
(cont'd)

Let us take out another picture from the rich material which gives us the History of the Church. It is the deperate struggle of Huguenots in the time of Louis the 14th in France. The Edict of Nante has ended in 1598 the religious fightings, and has given the long expected peace to the country. Political considerations dictated the treaty in which there appeared a spirit of tolerance. This Edict was regarded as an irrevocable law of the king that remains in power for all times. The government of Louis the Fourthenth tries by different justified means to destroy the Edict, to turn it against those for whose protection it was issued, gradually altering the clauses of the Edict and so to ignore it altogether. The persecutions of the Huguenots started at the same time, and finally, October 17, 1685, also the Edict itself is canceled. The Huguenots are outlawed, their belongings are robbed, and they themselves are sent on ships as slaves. Children are taken away from their parents, soldiers are quartered in the houses of Huguenots where they are allowed to rob and plunder, outrage, torture and do all things just according to the same methods and cruelties that we find nowadays in communism. How do the Huguenots bear these sufferings?

One thing that gave them strength of soul was prayer. Pastor Rey, who was hanged, writes under the protocol of investigation: "Rey - whose only guilt is that he has prayed to God."

In the official papers of the last big prisons for Huguenots we read remarks of why one of the convicted women was arrested: "She has prayed to God in her cell." What an impression such sufferings can have, shows us the instance of the ship's chaplain Jan Bio, who himself, deeply moved by the patience and hobleness of soul of the slaves, accepts the Gospel and bears the chains of slavery: The secret of the unheard endurance of these people is their glowing faith and fraternity that unites them with their fellow-men under the cross. They undertook to be real ministers of soul to each other, to take care of the sick, to fulfil the commandements of God; they excluded the cowardly and recommended to write down testimonies of the witnesses faith. The longer the persecutions lasted, and the church lost their pastors and means, the more comes into action unorganized proclamation of God's word as a mean of emergency. Outstanding ecstatic pheonomenona were not seldom. At last also the patience of the Huguenots was gone, and horrible cruelties took place in the fight of Seven, done by both of them - the persecutors as well as the persecuted ones. Atheism grows in Paris and Versailles, as a sequence of the Huguenots oppression. We read in an article: "We cannot see even a single man who would not want to be an atheist." And further: "I do not believe that there will be a hundred men among the clergy and laymen who have true religion or who believe in our Lord Jesus Christ. I am just trembling, thinking of that."

We have seen already that there is a great similarity between the persecutions

of the Huguenots and the sufferings of our time. And yet there is a certain difference. The "crime" of the Huguenots was their religious conviction. They were fully aware that they are suffering just because of this conviction, and were ready to bear this suffering. Bolshevism does not fight against religious conviction as such, but because religion does not correspond to their principles. Bolshevism does persecute, therefore, also men who are not religious at all. Persecute them because they do not adore this bolshevism. There were direct religious persecutions, here is a political fight where also religion, especially Christianity, is involved. Therefore the experiences of sufferers are not the same. There there are tribulations only because of Christ. Here the sufferings are threefold: 1) personal sufferings 2) sufferings for the sake of people; and 3) sufferings on Christ's account.

Those who suffer because of their own, personal account show the least strength of endurance and resistance. They are uprooted from their accustomed environment, have lost their job and belongings, and it seems to them that there is no sense to live any longer. That leads either to suicide or to moral break-down, collapse. Bishop H. Lilje, writing in his article "In the Dark Valley" about his experiences and observations in prison, says that suicides were particularly frequent just at Christmas Eve. "Everybody thinks about his beloved ones with whom he would like to be together now, and of whom he does not know how they are celebrating the feast of love. Memories of childhood grasp with an irrestistable power especially those who are sentenced to death."

Their only support and foundation they had in their life - happiness of family, occupation, wealth - is lost, and they collapse. If they do not commit suicide finishing their life this way, then they usually give up all principles of morality and grasp greedily after that which life still offers to them. They can not overcome the question: why have just I to suffer? They do not consider that my sufferings nevertheless might have, perhaps still a sense, a higher meaning? They do not find answer to their question that contains also doubts about God's action and justice. Their actual state of soul does not give them spiritual strength. They need another base on which they may stand and grow.

(To be continued)

* * *

IN THE SWINGS OF THE LIFE.

In one respect the Life Swings are exactly like the Easter Swings: he who wants up, should be willing also to go down. "When God has decided to exhalt a man, He leads him first into the depth." But He does not exhalt all, whom He has led into the depths.

* * *

The courtiers of the King of Egypt - Pharaoh stood as if paralysed. If the most poisonous snake would stretch its head among the golden dishes on the king's table, the fright would not be worse. The music cut in two as if with a hatchet. The conversations - checked. The chief of the butlers wanting to fill his king's cup - stands stooped with his hand stretched out. The king of Egypt has lost his temper. A sharp quick motion of the king's hand has brought all the courtiers to an apparent dead. The most scared of all, of course, is the chief of the bakers. He has a reason. It was the dish passed by him which the king pushed off. Didn't it taste good? - The men were wet with sweat as if awaiting a thunder-storm in summer. At last it thundered:

"Baker!"
"Yes, your majesty!"
"Into the prison!"
The chief of the bakers is not the only one who starts as if touched by a redhot iron. Against such a starting the king of Egypt has no objections. The Pharaoh's subjects should have respect. But he certainly has objections if somebody drops wine on his majesty's garment - even if he would have a hand as obliging as the hand of his chief of the butlers. Therefore, even without raising his head, only knitting his brows, he adds: "And also the butler!"

* * *

"That guy knows how to settle things," the chief of the bakers says in the next morning, staring at Joseph who has brought to the two disfavoured their first breakfast in the jail. "You certainly can throw him howsoever you like, he will always stand on his feet like a cat. If he is not the favourite in the house of his excellency Potiphar, he at least is the favourite in the jail. You recognized him, didn't you?"
"I certainly did," replys the butler unwillingly.
"Well, well," the baker can not calm down. "Lady Potiphar has fine stories about him."
"You know yourself how much one can trust that lady!"
"Good gracious! She is a maid of honour, the wife of his excellency, the officer and captain of the guard - Potiphar!"
"Even worse! That is not the first time that she has slandered people. One can like Joseph or one can dislike him. I know the reason of your dislike. It's unpleasant for you to realize that even in the jail he is surpassing you. That's a man of honour. You, however, have eaten yours as raisin in bread. Probably that's the reason you are getting large."
"My! my! What an advocate!" the baker snorts getting angry.
"Why didn't you back him before the king? He listens to you!"
"I surely wanted to!" the chief of the butlers answers in harsh words. "Unfortunately I had no chance."

* * *

When Joseph comes to clear away the breakfast dishes, he finds both men bristled up like two hedgehogs. The needles lifted up: don't come close! Joseph is aware of that, but he has pity on both high gentlemen. He himself? - he doesn't worry. He is nothing but a country lad, a slave! These gentlemen, however, have seen better days. For them it is harder. Therefore after a moment's hesitation he says:
"Why have you such sad faces, gentlemen? The king still has not said his last word?"
An angry cough is the only answer of the chief of the bakers.
"I have dreamed a dream to night!" the chief of the butlers says hastily, fearing that his companion probably would retail his former speech in the presence of Joseph.
"Tell me, I pray you," says Joseph. "May be I can help with the interpretation. I myself dream very often."
And the chief of the butlers relates: "There was a vine with three branches before me. It came into bloom and brought forth ripe grapes immediately. I took the grapes, I pressed them in the king's cup and I passed it to the king. What does it mean?"
"A vine with three branches..." repeats Joseph, "it couldn't be anything else - it is three days. Within three days you will be back in your old place behind the king's chair and you will pass again the cup to your king. But have me in remembrance when exhalted. - We were twelve brothers, I - one of the youngest. My older brothers sold me to the slave-dealers, and they from their part sold me to Potiphar.

It was fine there. One day, however, - well, you know what kind of stories lady Potiphar is telling. Believe me, it is not the truth..."
"Hm," now begins to talk also the chief of the bakers. "Hm, I also dreamed a dream."
"What did you see in your dream," asks Joseph.
"Hm, as a matter of fact I couldn't see it at all, I knew however, I had three baskets of bread on my head and the birds flew and ate from them. - What does it mean?"
"Within three days you will be hung and the carrion-vulture will lacerate your flesh," replies Joseph distressed.

* * *

Two years had passed. As Joseph said, so happened. Within three days the chief of the bakers was hung and the chief of the butlers was in his old place. Joseph, however, was still in the jail. The chief of the butlers had forgotten his promise.

* * *

The king of Egypt sits again in his majesty's chair, and his court is afraid of a thunder-storm. The king has dreamed a dream but his magicians could not interpret it. The lightning will flash, that is for sure. The only question is: whom will it clap? At this dangerous moment the chief of the butlers starts speaking: "Your majesty, the ingratitude is a heavy crime." -
His majesty is pleased to hear that: he surely has done much good for his subjects and they cannot even interpret a dream to their king!
"Today I know," the chief of the butlers continues, "I really deserved to be put into prison." -
His majesty is pleased to hear that, too: one should realize his faults. But why this fellow says "today"? What next? - he won't say yet a word.
"In the prison I met a lad. Your majesty knows him. It is the same who for a while was the supervisor in Potiphar's house. He interpreted our dreams - mine as well as the baker's. And as he interpreted to us, so it was. My promise helping him, however, I had completely forgotten, though I am even more convinced now - he wasn't guilty. Probably he could - - -"
"Bring me the lad!" the king interrupts the teller.

* * *

After a while Joseph stands before Pharaoh.
"My chief of the butlers tells me you can interpret dreams."
"Yes, your majesty."
"Where did you learn it?"
"I never learned it, your majesty."
"Why can't my magicians?"
"I don't know, your majesty."
"All right. Let us see. I was standing on the bank of the Nile in my dream. You aren't an Egyptian. Do you know what the Nile is?"
"Yes, your majesty. It is the largest river in Egypt, the food supply of Egypt."
"All right. I stood on the bank of the Nile and I saw that there came up out of the river and fed in the grass on the bank of the river seven well-favoured and milky cows. - I would like each farmer in my land had such sort of cows!"
"It will be done, your highness!" a head comes in motion among the courtiers as an ear in a cornfield. It is the minister of economy.
"I know, I know," says the king, sneering at his minister. "But after a while - what do I see? - Seven more come up out of the river: ill-favoured, lean fleshed and eat up the seven previous ones - What does it mean?"
"The seven fat-fleshed cows," says Joseph after a while's consideration, "are seven

years of great plenty. The seven lean-fleshed are seven years of famine. Therefore, oh king, let gather and keep some food of these good years in order that Egypt would have food when after the years of great plenty will come the years of famine. "Hm," says Pharaoh. "It sounds very reasonable. And it is always good to have a supply for the rainy days. But where shall we get the right man for this task?" A head among the courtiers comes in motion again. Once more it is the king's minister of economy, and once more the king sneers.
"Methinks the gods themselves have sent us this man." Saying these words Pharaoh pulls this ring of his finger and puts it on Joseph's. "This man you shall obey as you would me. Do you understand me? And his name from this moment will be Zaphenath-paneah the World's Saviour.

* * *

So the Swings of the Life, going up and down had swung Joseph almost up to the throne of the king. How will he behave being swung so high, when meeting his wicked brothers? O.G.

* * *

Addresses of Latvian pastors in America (Continuation)

* * *

FOR THE ATTENTION OF MAJAS DRAUGS READERS

Starting this month Majas Draugs will visit only the subscribers, namely those who wish its visits. Subscription rate $ 1.50 doesn't have to be necessarily submitted immediately. Publishing office will gladly wait for it. Necessary is your announcement, that you wish to receive the paper. Majas Draugs doesn't want to bother those homes, where it is not wanted.

The old and the ill, and those whom the misfortune have befallen! If you have enjoyed the previous issues of Majas Draugs, but have not ordered it yet, do not hesitate, write! From you the publishers do not expect any price at all, on the contrary - it wants to strengthen you spiritually with the Word of God in your own mother tongue.

At the same time, sincere thanks to all those subscribers of Majas Draugs, who, instead of the fixed rate of $1.50 have sent $2.00 or more, thus also on their part wanting to help those, whom the burden of worry and age are greater.

The address of Majas Draugs publisher are: Majas Draugs, Division of American Missions, N.L.C., 327 South La Salle Str., Chicago 4, Illinois.

* * *

Published by:
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 So. La Salle Str.
Chicago 4, Illinois

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States.

For information write to the above address:
Attention: Latvian Paper.